

**Laudacja wygłoszona
na uroczystej sesji Rady Miasta Puławy
w dniu 1 października 2010 r.
z okazji 30-lecia podpisania porozumień sierpniowych i powstania
NSZZ „Solidarność”.**

Rodzina i pochodzenie, wykształcenie

Profesor Jerzy Buzek urodził się 3 lipca 1940 roku w Śmitowicach na Śląsku Cieszyńskim. Jego matka, Bronisława, była nauczycielką, a ojciec, Paweł, inżynierem elektrykiem. Po wojnie i przyłączeniu Zaolzia do Czechosłowacji, rodzina Buzków przeniósła się do Chorzowa, gdzie Jerzy Buzek uczył się w Szkole Podstawowej nr 24, a następnie w latach 1953-1957 w Liceum Ogólnokształcącym im. Juliusza Słowackiego. Po ukończeniu szkoły średniej, w latach 1957-1963 studiował na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym Politechniki Śląskiej, uzyskując w 1963 roku dyplom magistra inżyniera mechanika-energetyka. W 1969 roku przed Radą Wydziału Chemicznego Politechniki Śląskiej obronił pracę doktorską *Wnikanie masy w fazie gazowej nad poziomym zwierciadłem cieczy*. Habilitował się w 1979 roku po przedstawieniu Radzie Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej Politechniki Śląskiej rozprawy *Konwekcja komórkowa podczas absorpcji z reakcją chemiczną*. W 1997 roku otrzymał tytuł naukowy profesora nauk technicznych.

Działalność naukowa

Pracę rozpoczął bezpośrednio po studiach (1963) w Instytucie Inżynierii Chemicznej Polskiej Akademii Nauk w Gliwicach. Na początku lat siedemdziesiątych (1971-72) odbył staż naukowy na Uniwersytecie w Cambridge. W latach 1974-1985 r. był nauczycielem akademickim na Politechnice Śląskiej w Gliwicach, a od 1994 r. wykłada na Politechnice Opolskiej. W 2001 r. podjął pracę wykładowcy Akademii Polonijnej w Częstochowie. Był założycielem Polonijnej Szkoły Dyplomacji w tej uczelni, a w latach 2002-2004 piastował funkcję jej prorektora ds. nauki.

Przez trzynaście lat w PAN kierował ogólnopolskim zespołem specjalistów opracowujących ekspertyzę w dziedzinie ochrony środowiska oraz współorganizował Konsorcjum Ochrony Powietrza. Był członkiem i sekretarzem naukowym (1982-1997) Komitetu Naukowego Inżynierii Chemicznej i Procesowej PAN oraz członkiem Rady Redakcyjnej głównego polskiego czasopisma naukowego z tej dziedziny - *Inżynieria Chemiczna i Procesowa*.

Jako przedstawiciel Polski (1992-1997) w Międzynarodowej Agencji Energii przewodniczył grupie tworzącej raport w sprawie efektu cieplarnianego.

Z Jego inicjatywy powstał Śląski Innowacyjny Klaster Czystych Technologii Węglowych grupujący śląskie placówki naukowe, w tym Politechnikę Śląską, kopalnie, elektrownie oraz samorządy sześciu gmin górniczych, m.in. Gliwic.

Jest współzałożycielem Polsko-Niemieckiej Sieci Naukowej INCREASE skupiającej 23 instytucje naukowe i 40 przedsiębiorstw.

Tematyka badań, którymi zajmował się prof. Jerzy Buzek, obejmuje szeroki krąg zagadnień związanych z teorią i zastosowaniami inżynierii procesowej - zjawiska powierzchniowe (chemisorpcja), wymiana masy i ciepła, oczyszczanie gazów odlotowych z instalacji przemysłowych, w szczególności odsiarczanie spalin, optymalizacja kosztowa procesów, aparatów i całych instalacji przemysłu chemicznego. Wyniki prac nad odsiarczaniem zaowocowały wdrożeniem kilku instalacji przemysłowych w elektrowniach (np. w Elektrowni Rybnik), ciepłowniach i rafineriach.

Dorobek naukowy prof. Buzka to ponad 200 publikacji, w tym ponad 50 artykułów w najlepszych czasopismach krajowych i zagranicznych, monografie, referaty z konferencji naukowych oraz cenne opracowania o charakterze projektowym. Profesor jest też autorem trzech patentów, promotorem pięciu zakończonych przewodów doktorskich oraz recenzentem 16 prac doktorskich i habilitacyjnych.

W latach 1972-74 Profesor współpracował z puławskim Instytutem Nawozów Sztucznych. Wspólnie z naukowcami z Instytutu tworzył podstawy procesowe dla produkcji katalizatorów dla przemysłu chemicznego. Do dziś w Instytucie pracuje piec tunelowy do wypalania nośników katalitycznych optymalizowany przez prof. Buzka. Współpraca ta zaowocowała również szeregiem prac z zakresu inżynierii chemicznej, a w szczególności z zakresu reaktorów chemicznych i wymienników ciepła realizowanych dla największych zakładów chemicznych w Polsce.

Był taki moment w życiu Profesora, w którym bardzo poważnie rozważał możliwość przeniesienia się wraz z rodziną do Puław.

Działalność społeczna i polityczna

We wrześniu 1980 roku Jerzy Buzek rozpoczął działalność w NSZZ „Solidarność”. Został wybrany przewodniczącym Komisji Zakładowej Związku. Latem 1981 roku był delegatem na I Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”. Przewodniczył obradom jego drugiej tury. Następnie przewodnił jeszcze IV, V i VI Krajowemu Zjazdowi Delegatów NSZZ „Solidarność”. Po wprowadzeniu stanu wojennego uniknął internowania, ponieważ się ukrywał. Wraz z kolegami wydawał biuletyn „S”, którego pierwszy numer ukazał się w styczniu 1982 roku. Działał w podziemnych regionalnych i krajowych władzach „Solidarności”.

W lutym 1997 roku został koordynatorem zespołu ekspertów gospodarczych partii politycznej Ruch Społeczny AWS. Opracowany wtedy program AWS stał się jednym z głównych elementów zwycięskiej kampanii wyborczej do parlamentu.

W 1997 został posłem na Sejm, a w 1999 roku przewodniczącym AWS.

W latach 1997-2001 był premierem RP. W tym czasie przeprowadzono cztery fundamentalne reformy społeczno-polityczne dotyczące ubezpieczeń społecznych, administracji lokalnej, zdrowia i edukacji. Przeprowadzono również pierwszy etap reformy górnictwa i uchwalono nową ustawę o szkolnictwie wyższym. Rząd pod przewodnictwem prof. Buzka wprowadził Polskę do NATO. Za jego kadencji rozpoczęte zostały także rozmowy akcesyjne z Unią Europejską. Po dokonaniu przeglądu zgodności polskiego prawodawstwa z prawem europejskim, uchwalono około 400 ustaw, przygotowano stanowiska negocjacyjne we wszystkich 29 obszarach traktatowych i zakończono rokowania z Unią w 19 obszarach.

W 1998 roku Jerzy Buzek wraz z żoną Ludgardą powołał Fundację na Rzecz Rodziny, oferującą pomoc najuboższym.

Wraz z Janem Nowakiem-Jeziorańskim założył Fundację Pro Publico Bono w Krakowie, która promuje społeczeństwo obywatelskie w kontekście inicjatyw europejskich. Zainicjował też doroczny konkurs Pro Publico Bono na najlepszą inicjatywę obywatelską w Polsce, który ze względu na swój prestiż, cieszy się ogromną estymą wśród społeczników.

W 2004 roku został po raz pierwszy wybrany na posła do Parlamentu Europejskiego, uzyskując na Śląsku ponad 170 tys. głosów - najlepszy wynik spośród wszystkich polskich kandydatów. Po raz drugi został eurodeputowanym z okręgu katowickiego w 2009 r., znowu uzyskując najwyższe poparcie w kraju (ponad 393 tys. głosów).

W Parlamencie Europejskim przystąpił do największej frakcji politycznej Europejskiej Partii Ludowej - Europejskich Demokratów (EPP-ED). Został członkiem Komisji: Przemysłu, Badań Naukowych i Energii oraz Ochrony Środowiska, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności. Pracował w Delegacji ds. stosunków z państwami Azji Południowo-Wschodniej i Stowarzyszeniem Państw Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN) oraz Stałej Delegacji ds. współpracy parlamentarnej UE-Ukraina. Był oficjalnym obserwatorem Parlamentu Europejskiego w trzech turach wyborów prezydenckich na Ukrainie.

Na początku 2005 r. prof. Buzek zainicjował skuteczną akcję mającą na celu uchylene propozycji dyrektywy UE, dotyczącej możliwości patentowania programów komputerowych. To uregulowanie preferowałoby rozwój wielkich firm informatycznych, byłoby natomiast niekorzystne dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz prywatnych użytkowników. Uzyskał poparcie ponad 100 tys. użytkowników programów, głównie ze środowisk akademickich, i dyrektywa upadła.

W tym samym roku prof. Buzek został nominowany postem-sprawozdawcą VII Programu Ramowego Badań, Rozwoju Technologicznego i Demonstracji Unii Europejskiej na lata 2007-2013. Zainicjował i przeprowadził ogólnoeuropejską akcję na rzecz zwiększenia finansowania badań przez Unię Europejską. Dzięki temu łączny budżet projektu wzrósł do 54 miliardów € (dla porównania: budżet VI Programu Ramowego wynosił 17 mld €). Jego zasługą jest włączenie do priorytetowych działań Programu zagadnień związanych z czystymi technologiami węglowymi, co jest szczególnie ważne dla Śląska, gdzie wydobywa się 60% europejskiego węgla kamiennego. Starania Profesora doprowadziły także do mocniejszego włączenia do Programu instytucji naukowych z nowoprzyjętych krajów UE.

Jako europoseł intensywnie wspiera działania Zakładów Azotowych „Puławy” mające na celu realizację ważnych dla naszego miasta i regionu dużych projektów energetycznych, tj. projektów budowy instalacji zgazowania węgla i elektrowni „Puławy”, projektów opartych o ideę produkcji gazów syntezowych i energii z zastosowaniem najnowocześniejszych, bezemisyjnych technologii węglowych. Dla realizacji tych przedsięwzięć kilkakrotnie odwiedzał Puławy.

14 lipca 2009 został wybrany na przewodniczącego Parlamentu Europejskiego.

Zdobył 555 z 644 oddanych ważnych głosów - było to największe poparcie, jakie uzyskał przewodniczący PE od 1979 r., czyli od czasu pierwszych wyborów bezpośrednich. Został pierwszym przewodniczącym pochodzącym z nowych państw członkowskich Unii. W przemówieniu programowym jako priorytety swojego mandatu przedstawił: promowanie idei europejskiej wspólnoty energetycznej, promocję demokracji i obronę praw człowieka, wzmacnianie współpracy z sąsiadami UE na wschodzie i na południu Europy, zwiększenie roli UE w wielobiegunowym świecie, wieloletni budżet UE na miarę potrzeb i ambicji rozszerzonej Unii, przygotowanie Parlamentu Europejskiego do odgrywania większej roli po wejściu w życie Traktatu z Lizbony.

Odznaczenia i wyróżnienia

Profesor Jerzy Buzek uzyskał tytuł *doctor honoris causa* uniwersytetów w Dortmundzie, Seulu, Isparcie, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (2010) oraz Politechnik Opolskiej (2006), Śląskiej (2007) i Łódzkiej (2010).

Jest honorowym obywatelem Lublińca, Piekar Śląskich, Rudy Śląskiej, Rybnika, Gliwic i Gdyni.

Wyrazem uznania dla Jego zaangażowania i kompetencji są nagrody i tytuły, takie jak: *Krzesto roku 1998* (The Warsaw Voice), Nagroda im. Grzegorza Palki (1998), *Europejczyk Roku* (Forum Izb Gospodarczych Unii Europejskiej, 1998), *Człowiek roku tygodnika Wprost* (1998), Nagroda Gustawa Adolfa (2004), *Eurodeputowany Roku* w kategorii „Badania i Technologia” (The Parliament Magazine, 2006), Śląska Nagroda Jakości (2007), *Człowiek Roku województwa śląskiego* (Forbes, 2007), Medal Politechniki Śląskiej, Medal im. prof. Stanisława Ochęduszki, Nagroda Lewiatana im. Władysława Grabskiego (2008), Śląski Oskar (2008), Złota Odznaka z Brylantem Senatu Politechniki Wrocławskiej (2008), *Najlepszy polski eurodeputowany* (wg rankingów *Wprost* i *Rzeczpospolitej*), Wiktor w kategorii *Najpopularniejszy polityk* (2009), Nagroda Specjalna BBC *Lider Polskiego Biznesu* (2009).